

Szerkesztőség:

Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Salétrom-utca 1189.

Nagy M. könyvnyomda

Hova az előfizetési és.

hirdetési díjak küldendőek

SZARVAS

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI LAP.

Megjeleni hétfőn, keddén, szer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Égész évre 5 frt — kr —

Félévre ... 2 frt 50 kr. —

Negyedévre 1 frt 25 kr. —

Egyes szám ára 5 kr. —

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg I. Wolzeile 19. M. Dukas I. Wolzeile 6—8. Budapesten: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schwarcz Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernát fürdő-utca 4., Haasenstein és Voßler (Jaulus Gyula) Dorottya-utca 1. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Ruter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 8. Tenczer Gyula Szerecsen-utca 7., Misrachy E. V. Akadémia-utca 6. alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

Emeljünk Kossuth Lajosnak szobrot!

Az egész ország hazafias polgárságát egy eszme lelkesíti most: megörökíteni Kossuth Lajos emlékét. A fővárosban e célból egy országos bizottság alakult, mely felhívásait már kibocsátotta. Az első hazai takarékpénztárhoz mely a begyülemző adományok kezelésével megbízatot a f. hó 15-iki jelentés szerint már 83,364 frt érkezett be. Látna a fővárosi lapok s több heti és szaklapnak buzgó ténykedését a gyűjtés körül, bizonyosra vehető, hogy ez összeg néhány hét múlva még tetemesen meg fog szaporodni.

Az országos emlék felállítása ekként biztosítva van.

Azonban a magyar nemzet nem elégszik meg azzal, hogy legnagyobb fiának csak a fővárosban legyen szobra

hanem a vidéki városokban is megindult a mozgalom Kossuth-emlékek felállítása céljából. Már eddig is több kisebb-nagyobb vidéki városban elhatározták, szobrot emelni a haza atyjának.

Városunk még eddig Kossuth Lajos emlékének megörökítésére semminemű mozgalmat nem indított meg s semmi pénzbeli áldozatot nem hozott. Nincs okunk benne kételkedni, hogy városi képviselőtestületünknek a közeljövőben tárgyalás alá fog véletleni ez ügy s azért felhívjuk képviselőinknek figyelmét az alább elmondandókra.

Szarvas város melynek Kossuth Lajos diszpolgárávált, szavazzon meg egy bizonyos összeget Kossuth országos emlékére s ezt küldje el a gyűjtött összegek kezelésével megbízott takarékpénztárhoz. E mellett azonban állítsunk fel egy kisebbszerű Kossuth emléket városunkban is. A képviselőtestület kezdje meg az adakozást s szavazzon meg e célra a kulturális

alapból egy oly összeget melyhez hozzátevéa remélhetőleg befolyó magánadakozásokat, a Kossuth-emlék létesíthető legyen.

Bizza meg a városi képviselőtestület az előjáróságot a gyűjtés foganatosításával. Az előjáróság pedig küldje ki az esküdteket, szokás szerint házról-házra hogy a város minden lakosa vagyoni viszonyaihoz képest hozzájárulhasson az adakozáshoz. Az ilyen gyűjtésnek a mult tanúságaszerint szép eredménye szokott lenni. Megvagyunk róla győződve hogy városunk polgársága mikor arról van szó, hogy itt helyben emeljünk emléket nagy hazánkfiának, elfog menni az áldozatkészség legszélsőbb határáig.

Ugy tudjuk, hogy városunk érdemes birája Melis György szintén pártolja ez eszmét. Ő mint a város feje s a képviselőtestület elnöke, bizonyára legközelebb közgyűlést fog

TÁRCZA.

Fürdő-idény.

A „SZARVAS“ eredeti tárczája.

(Folytatás.)

Trencsén Teplicz.

A fürdő történetére vonatkozólag annyit tudatlik, hogy a források a 15-ik században már ismeretesek voltak, a 18-ik század közepén, ősi örökség jogczimén 19-én, gróf Illésházi István trencsén-turóczi főispán tulajdonát képezték a források, s roppant uradalmi jövedelméből azok rendbehozataláról s jól berendezett lakházak építéséről gondoskodott. Kastélya falán az ő jól talált képe van a sarkon; az átellenes szeglet házon pedig Poniatowszky képe — jókora nagyságban kifestve még, ma is igen jó állapotban.

Mig ezen grófi család birlalta a fürdőt a fürdés ingyenes volt. és senkitől sem vétetett díj, a közönség és különösen a vidék lakossága ezen nagy jótéteménynél halás emlékezetével bir mai napság is. A család utolsó sarja, fentebb említett gróf és főispán, midőn 1835. évben báró Sina Györgynek Lubnicz-osi fészket s roppant kiterjedésű magyar és morva-wfeltini-brumovi uradalmait örök áron eladta, — a föld népe hozzá való hő ragaszkodásából kifolyólag őt elbocsátani nem akarta s a gróf csakis éjnek sötétségében távozhatót Pozsonyba, — Gazdag könyvtárát a magy. tudós akadémiának még életében átadta. Erdemei a törvény könyvekbe is beiktatván. — Halálával (†1838) az Illésházy család vékkép kihalt.

A fürdő mostani tulajdonosa, Sina-család révén gróf D. Haresurt, azt egy fürdő igazgatóság vezetésére bizta.

A fürdő régi százados fája parkjában mely megnagyobbított, költséges gyógy-szalonn, s egyéb épületekkel ellátva egész Baracska nevűfogadóig nyúlik száz kilométer hosszúságban, A gyönyörű

parkot Tapla patak vizeszeli, mely rohanva örvönlik a távolabbi Vag folyamba.

A vidék elragadó. A kicsi szűk völgyből jókarban tartott séta utakon a hegységre könnyű faradsággal juthatni. És pedig balról a Tepla hidján áthelve az izr. imaház mellől fel a Maximilian magaslat »Emma« pihenővel szép helyre, majd Herczeg Edmund Jagd Sütz — magaslatokra pompás séta utakon juthatni, honnan a kilátás elragadóan szép s az egész völgyet átöleli. — Jobbról pedig a Klepács nevű nagy hegyre juthatni széles csínált serpetin utakon sűrű erdő közepette »Villa Mühe« től följebb »Iphigenia Ruhe« pados pihenő helyen át a »Tenpelig.« Innen merész kanyarulatokon a Rablók barlangjáig és így tovább fel a Klepács hegy csúcsára. — Az Iphigenia pihenőtől keleti irányban majdnem egyenes ut az »Üdv-leldé«-hez (Tempel) vezet, innen éjszakfelé elválnak egy más, séta-ut a »Jókai domb«-hoz, a melyről pompás kilátás élvezhető ismét kelet felé folytatatik az ut a »királysér«-hez (Königsplatz). Ezen két utóbbi hely között fekszik a »Csaky-pihenő«, mely a park egyik legszebb pontját képezi nem messze a Király dombtól délkeleti irányban

összehívni ez ügyben s alkalmat fog szolgáltatni képviselőinknek arra, hogy ez ügy felett hűles belátásuk szerint határozzanak.

Amidőn látjuk azt, miként a város birájánál is élénk viszhangra kelt azon eszme, hogy városunk vegye ki méltó részét a Kossuth Lajos emlékének megörökítését célzó áldozatkészségben, perczig sem kételkedünk abban, hogy a közel jövőben városunkban is fellesz állítható a Kossuth-szobor.

H I R E K.

— Személyi hir. Gróf Csáky Albin kultuszminister, a pünkösdi ünnepeket városunkban Gróf Bolza Pál kastélyában töltvén f. 15-én delelőtt a fővárosba visszautazott.

— Óvodai ügy. A város által felállított két ingyenes óvoda közül az egyikben, a kis-temető utczában a növendékek száma novembertől—áprilisig 60-ról 100-ra, a Somorin utczában pedig 60-ról 120-ra szaporodott. Ezzel szemben a harmadik óvodában csak 14 és 37 között ingadozik a létszám. Ennek oka az, hogy a harmadik óvodában ingyeneseket nem vesznek fel. A másik két óvodába pedig az egész városban összejegyzett 135 fizetésektelen óvodaköteles gyermek közül mindössze 6 jár óvodába, vagyis az ingyenességet fizetésektelenek veszik igénybe. Az óvoda felügyelő bizottság e körülmény folytán ajánlatba hozta a városi képviselőtestületnél, hogy vétessenek fel a harmadik óvodában is ingyenesek.

— B.-Szentandrás községben a fűtő-mirigylob lepott fel járványosan. Az óvintézkedéseket a hatóság azonnal megtette.

— Az iparos ifjusági önképző kör majálisa f. hó 7-én tartatott meg. Délután 5 órakor vonult ki az ifjuság a kör helyiségéből a magyar zenekar kísérete mellett peremelező esőben a Gróf Károlyi-fele kertbe. A kertben egy szépen feldisznított sátorban kezdődött meg a táncz, csekély közönség jelenlétében. Este 9 órakor elállt az eső, s szépen gyülekezett a vendég sereg. Ekker érkezett meg Kutlik Endre ur az ifjusági kör elnöke, kit hangos éljenzéssel fogadtak. Az első négyest 52 pár tánczolta.

— Az ezüstsztőlőkben az ottani iskola növendékei közt a kanyaró nagyobb számmal fellépett.

— A holt-körös fahidjának sürgős kijavitása iránt — mint értesültünk, a megyei alispánhelyettes intézkedett.

— B.-Szentandrás község kérelmét, hogy a bekés—csanádi helyi érdekű vasút »Kis-Szenas« állomása »Szörhalom« nevet cseréljen a kereskedelmi minister, mint nem eléggé indokoltat, megtagadta.

— A megyei telefonra előfizettek. Ócsodön a község. B.-Szentandrás a község, a róm. kath. plébánia és Lederer Rudolf. Kondoroson a község és Geiszt Gyula.

— Építési tervek. Most hogy a regale összes épületei a város tulajdonába mentek át, mindenféle tervezetéseket hallunk, hogy a város ez épületekkel mit fog csinálni. Legerősebben tartja magát azon terv, hogy a »Bárány« vendéglő átalakíttatik bérházzá, melyben a mkir. postahivatal, a kir. bíró-ság, a mkir. adóhivatal és a esendőrség laktanyája helyeztetik el. A »Sas« vendéglő és a esendőrségi laktanya leromboltatik, hogy a piacster megnagyobbíttassék. A Károlyi-fele kastély telkén pedig egy nagyobb szabásu vendégfogadó és bazár építtetik.

— Ováció. Folyó hó 13-án városunk közönsége tüntető lelkes ovációban részese a pünkösdi ünnepeket itt töltött Gróf Csáky Albin kultuszministert. Már

este 8 órakor ezrével tolongott a közönség Gróf Bolza Pál kastélya előtt kevés idő múlva a helybeli daloskör színes lampionokkal bevonult a kastély parkjába s felhangzott az ének. A kastély egyik ablaka erre kinyílt s átható a metinister magas alakja. A minister néhány perczig az ablakból hallgatta az éneket, majd lement közéjük a kertbe hol az ének befejeztével Benka Gyula igazgató üdvözölte rövid beszédjében a lefolyt fontos politikai eseményekre is rámutatott. Csáky gróf minister megköszönte az ovációt s azután így szólt: »Az embernek, ha csak némi eredményt akar elérni szüksége van sokakra nekünk is ha eredményt akarunk felmutatni szükségünk van az egész ország-támogatására. Nagy küzdelmet, nagy lelki tusát álltam ki nem most de akkor mikor el kellett határoznom hogy a reformokat mely irányban kell megvalósítani de most mikor elhatároztam magamat nincs az a hatalom mely engem ettől az iránytól eltéríteni képes lenne.«

— Tompa összes költeményeinek nagy képes diszkiadására vállalkozott Málnier Vilmos aki eddig különösen Petőfi, Vörösmarthy és Garay összes költeményeinek a kiadásával szerzett elévülhetetlen érdemeket. Málnier tudvalevőleg Tompa összes költeményeit is egyszer már kiadta most azonban nagy képes diszkiadásban akarja a művelt magyar közönség olvasó asztalára juttatni. Ez a pompás kiadás is füzetekben jelenik meg még pedig huszöt 4—4 ivnyi negyedrétű vastag fehér velin-pápiiron nyomott füzetekben mintegy 350 szöveg-képpel Szechy Gyula jeles illusztrátorunktól. Már eddig 6 füzet meg is jelent. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedőnél. Ugy a kiállítás mint az illusztrációk méltók a költő remekeihez s valóban nem dicsérhetjük eléggé Málnier áldozatkészséget.

— Kalászkok cím alatt adta ki Bánfi János a karánsebesi polg. isk. igazgatója tanügyi tárczáit. A kötetből melyre még

terül el a keleties kis térenlevő »Szláv pihenő«.

A nagy »Klepac« hegy alján terül el a több mint két magyar mérföld hosszú park. A szükvölgyet ölelő két oldali hegy-ség festői képet nyújt. A hegy tetejéről mintegy át lehetne lóni azon »faszarvasra« mely az átellenetti hegyen »Edmund herceg vadásztlanyján« egy sziklan állva látható. Ezen szarvas egy kiszáradt nagy fa törzsén deszkából alakítva, fején természetes száraz fagaly-szarvakkal. Csalekony képe a fürdő hely foteréről is látható, — fölötté büszkélkedvén a festői gúla-pyramis.

Klepac üstöhs csúcsán emelkedik a fak fölött egy magas fa- alkotmány, hová képeszetten jutni fel. Itt elragadó panorama nyílik. Beláthatni a híres és regényes Vág-völgye nagy részébe, csaknem Beczkó-ig és ellenirányban csaknem Nagy Bittseig. Az ezüst szalagként kigyólyzó Vág folyó környéken felső falvak tornyai, ligetei, hegyoldton s sziklatetőkön rakott varak és erősek emlékei, különösen a híres trencseni vár a sziklahegy tetején, s éjszaka nyugatra meredek mészkő sziklák emelkedő Oroszlánykó vára után megigézöleg

hatnak a szemlélőre. A szem megzavarodik odatapad a váromok sötét alakjára s midőn pihenőre készül elötünk Skalka festői szépségű kolostorának romja, — közbe Illava Dubnicz, Pruszká, Rovnye, Motesitz, Prilesz Kubra (savanyu vízzel), Sidonia üveggyár a Vlára-szoroson, stb. Nevezetes oroszlánykó-vára melyről mondatik, hogy egy magyar vár felépítése sem járt oly nehézségekkel mint ezé. A vártorony romjairól pompás kilátás nyílik. — Kettősnek tűzik fel ezen régi ezen régi vár Löwenstein és Helfenstein elnevezéssel, két ellenkezésben álló litéstér tulajdona volt. Az itteni éghenyülő mészkőszikla onnan is nevezetes, hogy ha rajta reggel ködpára, fellegecske alakjában mutatkozik, úgy az napon eső vagy zivatar áll be. Ezert »időjós« névre is keresztelik.

Egy órányi távolságban van Trencsén sz. kir. város, mely a megyének székhelye. Itt látható Brancsik Károly megyei főorvosnak a művelt világ által ismert »rovarpille« gyűjteménye herbariuma és kagyló gyűjteménye. A világ öt részével áll összekötetésben, s eserepeldány üzlettel bir. A város főnevezetessége azonban az 1790 évben egy tűzvész által elpusztult vár romja.

Legnagyobb magyar felleg vár a Vág partján emelkedő meredek sziklahegyen kies fekvéssel. Ezen vár már 889. évben mint szláv említették. A tizedik század elején a magyarok vették be. A tatárjárás idejében nagy jelentőségre vergődött, ezrek és ezrek menekültek e megerősített terjedelmes helyre. Csak Péter erőszakkal foglalta el Trencsénét, s fia Máté ismét hadakozott Nyitra ellen. Ennek száműzetése után Trencsén a királyé lett. 1528-ban ezer harcos vitézül védelmezte Ferdinand király csapatai ellen, s csak elvonulásra lehetett őket bírni, miután a lövegek a várost lángba borították. A várban van egy jól őrzött 76 öl mélységű sziklakút. Ehez fűződik a monda a szép Fatiméről s kedveséről Omárról. Zápolya István gróf ugyanis hozott volna a török hadjáratból egy előkelő töröknőt, s azt csak akkor engedte át a gazdag omárnak miután az embereivel 3 évi kemény munka után a »szerelem kútját« elészítette. — Később ezen vár is gróf Illésházy család birtokába esett. A várkapu fölött márvány táblákba vésett deákfelírások ma is épségben vannak. A várkastély falai renováltattak az 1850-es időkben, de felső tilalom folytán abban ha-

viesszaterünk mutatoul adunk egy tárezát e számban. Addig is ajáuljuk olvasóink figyelmebe. Ára 1 trt 20 kr.

Magyar nyelvtan az elemi iskolák számára írta Komárom Lajos 2-ik javított kiadás, E nyelvtani kézi könyvekben a nyelvtanítás gyakorlati iránya jut érvényre. A minister által is approbált könyv népiskolai használatra kiválóan alkalmas. A külső kiállítása is kifogástalan. Kiadta a Singer és Wolfner-egység (Budapest) s az árak II. oszt. számára 12 kr III. és IV. oszt. számára 20-20 kr

Ludvig István elismerő oklevéllel kitüntetett okl. műgépész Szarvason Tehen-utca 664 szám alatt egy *sodrony fonó és mechanikai gép műhelyt nyitott.* Készít sodronyfonathól minden féle kert-, *sírkert-fészeket* nyaralók díszítésére szolgáló építményeket sétányok, udvarok, virággyájak, majorság és állatok részére kerítéseket rácsoszatokat (kerítések) középületekhez. Szobrokhoz *sírkerthez* díszes és erős anyagból u. m. kovácsolt, öntött vas vagy sodrony fonathól. Továbbá készít telephonokat szoba sürgönyöket iroda, szoba, vendéglő és szálloda részére, vészjelző villanycsengőket *ta arékpénztárak* stb. részére. *Villámhárítókat templomtorony, gyárkémények, palotákra és középületekre* mechanikai törvények szerint kipróbálva és *jótállás* mellett fecskendők szivattyus vagy kötő kutakat fürdőberendezéseket angol árnyékszék és vízvezetéseket. Csatornázások, csatorna szemek és földlapok. Bárminemű gazdasági vagy ipargépek u. m. varrógép gyors sajtó gép javítását gőzeséplőgépeket gőzmalmok gőzfűrészt és egyéb gépek felszerelését és javítását jutányos ár és felelősség mellett készít. *Villanyosó gépe bárkinél rendelkezésre állanak.* Számos éven keresztül szerzett tapasztalatait mindenkor arra fogja szentelni, hogy nagyra becsült megrendelőit teljes megelégedésére szolgálja, gyors, pontos és jutányos ár mellett. Árjegyzék tervrajz és költségvetéssel készséggel ingyen szolgál és bármintve küld bárhova. Ugyan itt 2 jó erkölcsű fia tanoncznak felvétetik.

gyatott s csak a külső védfalak javítattnak a meredek oldalon, hogy az alatt közvetlen elvonuló országut, a romok hulladéka ellen biztonságba beieztessék.

Séták és kirándulásokra alkalmas még számos hely, sok legenda fűződik néhányához a mi már inkább a történet leírásának szolgálja anyagául. Ott van a Kamenicskavölgy, a melyben a Henrik-forrás található a Baracska vendéglő fölött, a hol jó uton a vízvezeték nagy víztartója mellett kis vendéglőhöz jövünk. A Baracska vendéglő mellett éjszakkéleti irányban van a kőbánya — Innen hoznak sok jó gombát, különféle számóczát.

Délnyugat felé szép séta esik a Sannatoriuu mögött emelkedő zöld lombu hegyekre. A Jakubovecz, a hegy alján kiemelkedő »ördögláb« néven levő érdekes szikla, továbbá a Svirikovecz, honnan s. intén szép panorámáját láthatni a kies Vág-völgyének. Általában Tr. Teplicz környékén elterülő gyönyörű erdők is szép alkalmat szolgáltatnak a kirándulásokra, mit a közönség igénybe is szokott venni.

Még valamit a nersus rerum gerendarum-ról is. A fürdőárak: magános fürdő a

Irodalom és művészet.

Áldozat cím alatt ismét új regén kezdődik a Regény Szalon-ban mely különböző szépirodalmi folyóiratnak immár tizennegyedik fürete fekszik előttünk. Az első évfolyamban közölt négy nagyszabású regény befejezése óta most már ismét újabb három regény folyik egyszerre és hogy a regények a legjavából valók szerzők neve tanuskodik mellette. Spielhagen Mrs. Alexander és Geoége Simmy az újabb német angol és francia irodalomnak legkiválóbb képviselői. Különösen George Simmyre hívjuk fel olvasóink figyelmét a kit a francia kritika Ohnet mellé állít és áldozat című regénye t n. v. gyár. a. akár a meseszöveg akár a ragyogó irályi akar a szerkezet dolgában — Az »Áldozat« egyike ama regényeknek melyeket nem igen tesünk le kezünkben a míg végig nem olvastuk. Zempléni P. Gyula, a »Regény Szalon« szerkesztője igazán finom ízléssel válogatja össze lapjának közleményét melyek egytől egyig érdekesek, vonzóak magas irodalmi színvonalon állók. A jelen füzet Guy de Maupassant-nak »A halott« című remek harczolatját is közli míg a monologok kedvelői »Édes keserűség« cím alatt egy igazán édes, bájos apróságot találhatnak. Mickiewicz Ádám »Lesben« című balladéja egészíti ki a tartalmat melyen keresve sem találunk kivetni valót. A »Regény Szalon« összes eddigi füzelei mindig kap hatók és a kiadóhivatal (Budapest VIII. Népszínház-utca 26) szívesen küld minden hová mutatványszámokat is. Negyedévi 2 frt előfizetési díjért kötetekre menő olvasmányt szerezhet bárki és a mit a Regény Szalon nyújt az nem muló értékű, hanem igazán maradandó becsű.

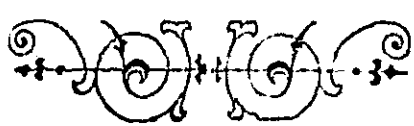
A »Vasárnapi Ujság« május 13-ik száma 28 képpel, a következő tartalomma

Hamumban 1 frt 50 kr, Zuhany ugyanott 50 kr. — Teljes fürdő a Sinabassinban 1 frt, Kádfürdő 80 kr. (8-12 ór. 1 frt,) Fehérnemű a fürdőház 12-20 kr.

Árak a vendéglőkben ebéd 4 fogással 1 frt 50 kr. Külön leves 12-15 kr. hus 35-40 kr. pecsenye 45-60 kr. tészta 25-30 kr. — Egy liter bor 48-60 kr, finom, egy liter sör 24 egy fekete kávé 14 kr. egy csésze kávé tejföllel 20 kr. Elégge jutányos árak.

De — mint minden más fürdőnél is divik úgy itt is elégge bosszantó a fürdőadó. A ki hat napnál tovább tartózkodik fürdővendégnek tekintetik s gyógydíjakat fizetni köteles. A 1-ső osztályban gyógydíj 12 frt, szegényalapra 2 frt, Zenedij a gyógy-salonban 20 kr. minden zene előadásra — Tepliczi lakosok is, kik a gyógytermet s annak olvasó- és zongora helyiségeit használják személyenkint minden fürdő idényre 3 frtot fizetnek.

(Folyt. köv.)

jelent meg: »Az új országház« (9 képpel: 1 Az új országház Steindl Imre tanár tervrajza után — 3. A kupolás csarnok, — 4-9 pad, — 2-nt Litva. Szent László, Könyves Kalman Nagy Lajos Bathory Istvan szobrai az új országházban Róna, Szécsi, Köllő Brestyánszky Mayer szobrászoktól — Költemények. »Strófuk Józsika Miklós születésének százados évfordulójára.« Endrődi Sándortól »Ünnep.« Carducci Josué költeménye Zempléni Árpádtól »Hazaszeretet« Dalmady Győzöttől — »A gyanu« Elbeszérés a kalotaszegi népeletből, írta Gyarmathy Zsigáné (Kinnach László rajzaival) — »Egy forradalmi felhívás 1804-ből« Közli Lucze József — »A játékos vége« Elbeszélés. írta Bret Harle. — »A magyarok bejövetele« Feszty Árpád képe. (13 képpel Feszty vázlataiból 1 Magyar vezérek 2 A fejedelem nejének kocsija 3 Lovas vitézek 4 a győzelem kikiáltója 5 zászlótartó 6 Magyar harcosok 7 Podgyászszállítók stb. — »Mátyás király lovas szobra (Ifj. Vastag György pályaművének rajzaival — Jósika emlékünnep a Kisfaludi társaságban« — »A magyar tud. akadémia közlése« »Nagy Imre«, (Arczképekkel) — »Irodalom és művészet« »Közintézetek és egyletek« Sakkjáték, Képtalány Egyveleg stb. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt egyes szám ára 20 kr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest egyetem-utca 4)

»Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története« illusztrált vállalatból most jelent meg a 12-ik füzet, e melyben Gracza György az erdélyi oláh lázadás szervezését mondja el tömör világos nyelven, s élénk tollal. Éppen most midőn a kolozsvári Memoradum per folyik igen aktualis a könyv ezen része, mert az 1848-iki és a mostani oláh mozgalom közt sok rokonnas van. E füzethez rendkívül díszes műmelléklet van csatolva a mely színes kivitelben Rózsa Sándor csikós guczilláinak támadását a vasas németek ellen ábrázolja Igen sikerületek a többi egykoru képek is u. m. Tsternovics Péter — (Barabács rajza) Jellasi torzképe (megjelent a bécsi 1848 októberi forradalom idején) Damjanich János honvédtábornok. — (1848-iki arczkép után,) 1848-49-iki rézpénz — 1848-iki ezüst pénz Hurbán M. József (a pánszláv agitátor fiatalkori arczképe) Tót küldöttség Ferencz Józsefnél. — (Prágában készült egykoru kép. Batthány Kazmér, Osztrák sebesültek szállítása. — Eredetije a bécsi csász. udv. muzeumban Hralovszky János (Az 1848-49-iki erekllye muzeumban őrzött eredeti olaj festmény után.) I. Ferencz József 1846-arczkép) Honvédtoborzás. — (Egykoru kép.)

A Magyar Mese- és Mondavilágból. Benedek Elek nagy mesevállalatból melyet az Athenaeum a mesék szépségegezt méltó kiállításban hocsát közre megjelent a 8-ik füzet. Minden két hétben megjelenő egy füzet bizvást remélhető hogy az ezer éves ünnepre teljesen kész lesz a valóban nagy-

szabásu munka, mely a magyar nép ezer évi meseköltésének a legjavát fogja tartalmazni, megírva azon az eredeti mesemondó hangon, mely egyedül csak a Benedek Elek sajátja. Nem lehet elégszer hangsúlyoznunk hogy ez e könyv egyetlen iskolából s egyetlen gyermekes házból sem hiányozhatik. A magyar népmesc-gyűjtemények bármily érdekesek is, tudományos szempontból nehezen lehet adni a gyermek kezébe, mert egyfelől megzavarja az ismeretlen tájszavak nagy tömege másfelől meg a gyűjtők nem is vehették figyelembe a pedagógiai szempontokat. A Benedek által újra irt népmeséknek abban van a nagy erejük és becsük, hogy irodalmi formában igazi népmese hatását teszik s a melleti gondosan vannak készítve a hátborsóztató rémes dolgok s óvatosan kikerül minden olyast a mi a gyermeki lélekre káros hatással lehetne, a nélkül, hogy e miatt a meséket megfosztaná népies karakterüktől. A Magyar Mese- és Mondavilág 50 füzetre van tervezve s egy füzet ára 25 kr. A füzetek külön is megjelennek összesen öt kötetben. A most megjelent füzet is számos gyönyörű mesét és mondát tartalmaz igen sikerült illusztrációkkal nevezetesen: Szerencsének szerencséje, Kigyó Darvitéz és Tatárviléz, Három nemes legény, Venturné Melyik ér többet. A vörös tehén. Jégország királya, A rászedett ördög. Megrendelhető minden könyvkereskedésben és a kiadó Athenaeumnál. Tíz füzet előfizetési ára 2 forint 50 kr.

✱ CSARNOK. ✱

A kintornás család.

(Mükedvelői előadás 1894. Május 13)

Városunkban már egészen uzussá vált a mükedvelőket kritizálni. Az olvasó közönség nem elégszik meg azzal, ha a szereplőket agyon dicsérjük, hanem valóságos bírálatot vár tőlünk. Régenten elég volt a referensnek annyit írnia, hogy a szereplők mindegyike dicséretet érdemel az élvezetes estért; ma már tovább mentünk s ketté választjuk a mükedvelők ténykedését. Az egyik ténykedésért, a jótékonyság gyakorlásáért a szereplők mindegyike feltétlen dicséretet és elismerést érdemel, a másik ténykedés a szinpadi alakítás dolgában azonban mindinkább szakítunk a régi felfogással és mindenkit, ki a nyilvánosság előtt fellép, legyen az színész, vagy mükedvelő, kritika alá vonunk.

Nagyon természetes, hogy a mükedvelők alakításainak megítélésénél alacsonyabb mérték alkalmazandó, de ez nem jelenti azt, hogy a felmerült hibákat ne nevezzük meg a maguk nevében.

Czikkünknek nem az a célja, hogy a mükedvelőket a jótékonyság gyakorlásától elriasszuk, hanem az, hogy rámutatván sikereikre a jövőre nézve őket bátorítsuk s jóakarattal felhozván hibáikat is, ez által

találjuk a helyesebb, élvezhetőbb alakításra ösztönözzük.

Ekként nem fogunk dicshymnusban megemlékezni a mükedvelői előadásról, gyengéd udvariasságra visszavezethető feltétlen elnézéssel sem fogunk írni, hanem szigorú tárgyilagossággal hozzuk meg bírálatunkat.

Hisszük, hogy a fent elmondottak után sem az olvasó közönség, sem pedig a szereplők által félreértettni nem fogunk.

* * *

Ami az öszjátékot illeti, erre nézve az a megjegyzésünk van, hogy némi hanyatlást észleltünk a mostani s az előző előadások közt. A szereplőknek csaknem kivétel nélkül az a hibájuk volt, hogy csak az első padoknak jálszottak s hangjuk alig volt a nézőtér többi részén hallható. Másik öreg hiba az volt, hogy az énekekre, melyek pedig a népszínműnek egyik alkotó elemét képezik, megfelelő szereplők hiánya miatt, kevés gond fordított. Pergő Gerzson «horváti» molnárt Jenei György adta elő, ki úgy látszik nem igen érezte magát otthon a szinpadon; igyekezete azonban elismerést érdemel. Juczika (Ferahéz Irma) bátorulánul énekelt de annál ügyesebben és elevenebben mozgott a szinpadon. Szeretnők látni őt többször népszínművekben. Bimbó Márlonnét, az özvegy »recski« molnárnét (Marsal Milit) a közönség megjelenésekor bokrétaikkal lepte meg, mit ő igyekezett kiérdemelni. Bimbó Laczi ács és molnár mester (Marsal Sándor) nem aratott oly sikert, mint annak előtte. Alig hallhatóan énekelt, s e tagadhatlanul nehéz szereppel nem tudott teljesen megküzdni. Kötő Károly vasuti bakter jól alakított. Fuvó Marival való jelenetében mindkettőjük előadása élvezékenyítő, rokonszenves volt. Dáma Náczi, falusi fiskális (Pollák Bela) megfelelt szerepének, csak az a kár hogy egyéniségét nem tudja leküzdeni s minden szerepében ugyanaz. Mari (Lévay Ida) a legtöbb érzéssel sikeresen játszott. Tőle még sokat várunk a mükedvelői szereplések terén. Samu molnár inas (Petricz József) nyújtotta a legsikerültebb alakítást. Szinte sajnáljuk felhozni hogy egy magánjelenetében a jó izlés rovasára drasztikus tulzásba esett. Azonban e kis hibájától eltekintve szerepének teljesen megfelelt. A többi kisebb szerepekben Bauernfend Béla, Józsa Rózsa, Gaál Anna, Hovorka Pál, Gaál Ferencz, Kendrella János, Józsa Jolán, Gaál Teréz, Józsa József és Gyebnár István a kellő igyekezetet tanusították.

Vázolván az egyes szereplők alakításait, nem feledkezhetünk meg arról sem, ki az egész előadásnak lelke volt. Golian Soma jegyző, ki néhány év óta valóságos missziót teljesít azzal, hogy az iparos osztályt belevezeti abba a légkörbe, hol eddig kizárólag az intelligencia mozgott, nem oka annak, hogy ez előadás, bár élvezhető volt, mégsem közelítette meg egészben az előbbeni előadások magas színvonalát. Ő eltagadhatlan tehetséggel párosult önfeláldozó buzgalommal, radsságot, nem ismerő kitarással igyekezett a szereplőket kioktatni, nem rajta mult, hogy e törekvése nem mindenben sikerült. Neki határozott érdemei vannak abban, hogy az iparos osztályt fel-emeli az intelligenciához s ez által város-

sunk társadalmi életébe behozza az összeharmonizálás eszméjét.

Adja az Isten, hogy siker koronázza működését!

— 2 —

Vasuti menetrend.

I. Szarvas-Mezőtúr.

Induló-vonatok

7415. 7411. 7413.

reggel d. e. d. u.

3.45. 9.33. 1.55.

Érkező-vonatok.

7416. 7412. 7414.

reggel délbe este

8.33. 1.21. 5 4.4.

II. Szarvas-Mezőhegyes.

Induló vonatok.

8112. 8114.

reggel d. u.

4.10 1.4. 3.

Érkező vonatok.

8111. 8113.

d. u. reggel

1.42. 8.59.

Felelős szerkesztő: **Mihálfi József.**

Kiadó: **Sápszky János.**

Nyílttér.*)

Med. univ.

Az összes gyógytudományok tudora.
A fővárosi Szt. Rókus-kórház volt második orvosa.

Dr. PETŐ LIPÓT

fogorvos

Szolnok, Szapáry-utca 1505. Terebély-ház.

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz

Bromaethyllel)

Fogtömések-plombirozás.

Műfogak készítése.

*) E rovatban közlöttnek sem alakja sem raalmáért nem vállal felelőséget A szerk

Nyomatott Nagy M. könyvnyomdájában Szarvason.